

VERSAILLES TULUATI

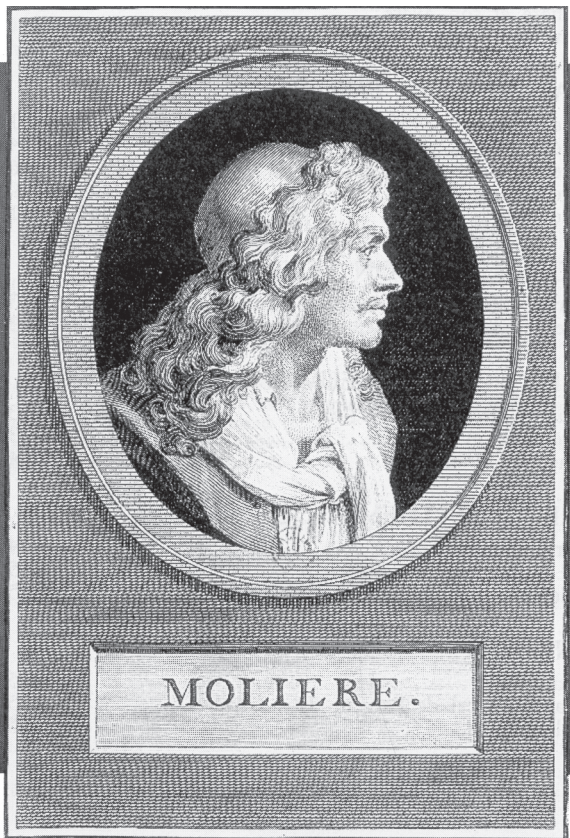
MOLIERE

*Dikmen Gürün'ün
açıklayıcı sunuşuyla*

Remzi Kitabevi

VERSAILLES
TULUATI

Molière
(1682)

Versailles Tuluatı

(KOMEDİ)

Türkçesi

Orhan Veli Kanık
Azra Erhat

Remzi Kitabevi

VERSAILLES TULUATI / Molière
Özgün adı: *L'impromptu de Versailles*, 1682

Bu çevirinin Türkçe yayın hakları:
© Remzi Kitabevi, 2023

Bu çevirinin her hakkı saklıdır.
Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Editör: Öner Ciravoğlu
Kapak tasarımı: Ömer Erduran

ISBN 978-975-14-2154-8

Bu kitabın dilimizde ilk basımı
1944 yılında Maarif Vekaleti
tarafından yayımlanmıştır.

BİRİNCİ BASIM: Eylül 2023

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul
Sertifika no: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090
www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı ve cilt: Seçil Ofset, 100. Yıl Mah., Matbaacılar Sitesi
4. Cad. No: 77 Bağcılar-İstanbul
Sertifika no: 44903 / Tel (212) 629 0615

Sunuş

DİKMEN GÜRÜN

Jean-Baptiste Poquelin (Molière) Paris'te 1622 yılında orta sınıf bir burjuva ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. 1636'da dönemin en iyileri arasında yer alan Cizvit okulu College de Clermont'a gönderildi. Dört yıl sonra hukuk tahsili yapmak üzere Orleans'a gitti. Eğitimi tamamlayıp tamamlamadığı kesin değil. Ama, 1643'te, Paris'te çalışmakta olduğu babasına ait döşeme mağazasını bırakarak on oyuncuyla birlikte *L'illustre Théâtre* adlı topluluğu kurduğunu biliyoruz. *Molière* adını da bu süreçte alıyor sanatçı.

Topluluk önceleri Paris seyircisinin ilgisini çekmiyor ve ekipten kopmalar yaşıyor. Üç yılın sonunda, bir turne tiyatrosu olarak taşraya çıkıyor *L'illustre Théâtre*. On iki yıl taşrada geçiyor ve bu süreç Molière'e sadece oyunculuk alanında değil, yazar ve yönetmen olarak da pek çok şey katıyor.

Topluluk, gerek Molière'in yazdığı eserlerle gerekse oyunculuk tarzlarıyla ilgi çekmektedir artık... İlk oyunu *L'Etourdi* (*Şaşkın*) 1653'te Lyon'da oynanır. İkinci eseri *Le Dépit Amoureux* (*Küskün Aşıklar*) 1656'da Beziers'de seyirciyle buluşur. 1656'da Anjou Dükü'nün himayesindedir Molière ve topluluğu. Artık Paris'e dönme zamanı gelmiştir. Dönerler ve Pierre Corneille'in (1606-1684) *Nicomède*'sini Louvre'da, Güneş Kral olarak anılan, Kral XIV. Louis ve Kraliçe'nin huzurlarında oynarlar. Eserin sonunda, Molière tarafından kale-

me alınmış kısa bir ara oyunun Kral tarafından çok beğenilmesi ve de topluluğun haftanın belli günlerinde Théâtre du Petit-Bourbon'da oynamasına izin verilmesi sanatçının önünü hızla açan olaylardan biridir. Bu arada, Petit-Bourbon'un önemli bir özelliği, içinde sadece locaların değil, sıralardan oluşan bir parterin de bulunmasıdır. Halkın Molière komedilerine alkışları bu sıralardan yükselir sahneye. Molière parterdeki/mevkideki seyircilerin beğenisine verdiği önemi *Kadınlar Mektebi'nin Tenkidi*'nde Marki ve Dorante'nin atışmalarına yansıtır:

Marki — Ne idi o, mevkilerdeki halkın durmadan kâh kâh gülmeleri? Piyenin beş para etmediğine bundan iyi delil olamaz.

Dorante — Demek sen de Marki, mevkilerdeki halka doğru düşünmek hakkını tanımayan kibarlardan-sın. Sizler en güzel esere bile halkla beraber gülmeye razı olamazsınız!⁽¹⁾

Bu atışma sadece Molière'in komedi anlayışı ile ilgili değildir. Paris'in burjuva özentilerine zekice bir göndermedir...

Petit-Bourbon Louvre'a dahil edilirken Kral, Molière'e Théâtre du Palais-Royale salonunda oynama izni verecek ve usta sanatçı burada, Kral'ın himayesinde, oyunlar yazacak, sahneleyecek, oynayacak ve başarısını perçinleyerek hem içinde yaşadığı döneme hem yarınlara seslenecektir.

(1) Molière, *Kadınlar Mektebi'nin Tenkidi*, çev. Sabahattin Eyüboğlu, İstanbul, Milli Eğitim Basımevi, 1965, s. 17.

1660-1670'lerde tiyatro hayli revaçta bir sanattır Fransa'da. Özellikle Paris'te, Hôtel de Bourgogne, Théâtre du Marais, Théâtre du Petit-Bourbon ve Molière ekibinin oynadığı Théâtre du Palais-Royale öne çıkan tiyatro binalarıdır. Elbette, genç Kralın Molière ve topluluğunu 1665'te himayesine alması da yöneticiler ile sanatçılar arasındaki güçlü ilişkilerin insanlığa ne tür kapılar açtığına dair önemli bir örnektir. Louvr'da, Saint Germain ve Versailles'da bu süreçte Sarayın himayesinde festivaller yapılmaktadır ve Molière de bu etkinliklerin önde gelen konuklarından biridir.

Molière, başrolde oynadığı *La Malade Imaginaire*'de (*Hastalık Hastası*) 4. temsilde sahnede rahatsızlanır ve 1673'te 51 yaşında vefat eder.

XVI. yüzyılda, Antik Yunan ve Roma kültürlerine duyulan ilgi Avrupa'da Rönesans'ın temellerini atarken, dramatik türler ve dramatik kurallar da tartışmaya açılır. Dönemin önemli isimlerinden ve Fransız Akademisi'nin başında bulunan Jean Chapelain (1595-1674) klasik kuralların önemini vurgularken bir oyunun izleyiciyi memnun etmesinden önce bu kurallara uyup uymadığı üzerinde durur. Aynı şey, resim ve müzik gibi sanat dalları için de geçerlidir. Aksi söz konusu olduğu durumda izleyenlerin o eserden zevk almış olmaları önemli değildir. Kaldı ki, yine Chapelain'e göre, neo-klasik kurallara uymayan bir yapıtın haz vermesi zaten düşünülemez. Akademi Başkanı, 1637'de, Pierre Corneille'in aynı yıl yazmış olduğu *Le Cid* adlı traji-komedisi üzerine yazdığı "Les Sentiments d'Academie Française Sur La Tragi-comedie du Cid" başlıklı makalesinde beyan eder bu görüşlerini ve sıkça Aristoteles'in *Poetica*'sı üzerinde durur. Pierre Corneille ise

1660'ta "Premier Discourse. De l'Utilite et des Parties du Poeme dramatiques" başlıklı makalesinde Aristoteles'in *Poetica*'sını tartışmaya açacak ve Yunan tragedyalarının ayak izlerini takip etmek zorunda olmadığını söyleyecektir. Hatta, bu bakışını genelleyecektir. Aynı şekilde, Horatius'un *Ars Poetica*'sını da sorgulayacaktır Corneille. Söz konusu *tartışma* dikkate değer saptamalar ve sorgulamalar içerir. Çağdaş eleştiri bağlamında yol gösterici unsurlar taşıdığı ileri sürülür.⁽¹⁾

17. yüzyıl komedi alanında da verimli tartışmalarla dikkat çeker. Molière, eserlerinde neo-klasik kuralları göz ardı ederken komedinin yapısını değiştirir. Ortaya koyduğu sistem eleştirisi, Prof. Dr. Melahat Özgü'nün 1974 yılında *Molière* başlıklı makalesinde belirttiği gibi, onun yazarlık alanında izlediği çizgi, "yüksek komedi" anlayışının dışında; kıvrımlarla, dönemeçlerle ilerler.

"Molière'in zamanı, Roi Soleil (Güneş-Kral) diye adlandırılan XIV. Louis devridir. Molière, bu zamanın, bu çevrenin yazarıdır. Paris'in vie galant (ince yaşamını: kadınlar dünyasını) görür, sarayın içinde olup bitenleri izler; ilçelerden buraya gelenlerin parke taşlar üstünde nasıl yürüdüklerini gözlemler. [...] Ama o devir yaşamının ancak bir yanındır bunlar, öteki yanlarını bir işçinin, bir kölenin, bir subayın, bir memurun... nasıl yaşadıkları, her birinin bağımlı bağımsız durumları, Molière'den öğrenilmez. Neden? Çünkü o, çeşitli rollerle bir kültür tarihi değil, komediyalar yazmıştır. Zamanın askeri sivil koşullanmalarının

(1) Barrett H. Clark, *European Theorie of the Drama*, New York: Crown Publishers Inc., 1969, ss. 89-110.

portresini vermiş, devleti sorguya çekmiştir; onu, onamış değildir. [...] Molière'in oyunlarında 'bon sens' (sağduyu) vardır. Bu 'bon sens' yaşama olanaklarını değiştirmek ister gibi görünürse de, yakından bakıldığında, bununla karışık dolaşık küstahlıkları yenmek istediği anlaşılır.”⁽¹⁾

Molière, Ocak 1662'de beş perde olarak yazdığı *Kadınlar Mektebi*'nde kadın-erkek ilişkisini, evlilik kurumuna bu iki cinsin yaklaşımını, evlilikte yaş faktörünün önemini ve de aşkın inceliklerini irdelerken bu bağlamda yapılan yanlışları mantıksal bir bütünlük ve kıvraklıkla sahneye taşımıştır. Oyunu dilimize 1885 yılında Ahmet Vefik Paşa ve 1944'te Bedrettin Tuncel-Sabahattin Eyüboğlu çevirmiştir. Çevirinin önsözünde Bedrettin Tuncel, *Kadınlar Mektebi* temsilleri sanat kuralları, soylu düşünceler, ahlak ve din perdesi altında bir sürü saçma sapan eleştirilerin meydana çıkmasına sebep olmuştu” der. Dönemin ünlü eleştirmeni Boileau'nun oyunu izledikten sonra *İşte hakiki komedi! Plautus ve Terentius artık geride kaldı* sözlerini de alıntılar.⁽²⁾

Kadınlar Mektebi, 26 Ocak 1662'de Palais-Royale Tiyatrosu'nda Kral tarafından izlenir, beğenilir. Ama, Paris burjuvazisinin kendini beğenmiş yazarları, sükseli oyuncularını ve de Jansenistler, Company du Saint Sacrement gibi sofu grupları aynı düşüncede değildiler. *Kadınlar Mektebi*'ni dönemin “yüksek komedi” (la belle comedie) anlayışına karşı çıkış ola-

(1) Melâhat Özgü, “Molière'in 300. Doğum Yıldönümü Anısına: Molière”, *Tiyatro Araştırmaları Dergisi*, S. 5, 1974, s. 6.

(2) Molière, *Kadınlar Mektebi*, çev. Bedrettin Tuncel-Sabahattin Eyüboğlu, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2022, ss. 6-7.

rak kınarlar. Molière’i adeta yerden yere vururlar. Bu konuda Orhan Veli Kanık’ın *Tercüme* dergisindeki saptamaları ilginçtir:

“[...] Kadınlar Mektebi namus hislerini rencide eder. Ama hangi namus? Daha doğrusu namus nedir? İnsanlar tabiat kanunlarının dışına çıkabilirler mi?

Cemiyet kanunları tabiat kanunlarına bağlıdır. Buna uymak istemeyen insan gülünç olur. Kadınlar Mektebi bu güçlüğü, gülünçlüğü ortaya koyar. Eseri gayri nezih bulan zamane burjuvazisi karşı taarruza geçer.

Salonlarda, reception oyunlarında hep Kadınlar Mektebi’nin dedikodusu edilir. Nihayet Molière’in de kafası kızar. Kadınlar Mektebi’nin Tenkidi diye küçük bir eser yazar (1663). Bu da bir komedyadır. Konusu, Kadınlar Mektebi’nin temsilinden dönmüş birkaç kişinin, kibar bir bayanın kabul salonunda, bu eser üzerindeki konuşmalarıdır. Müellif, kahramanlarından bir kaçını düşmanları gibi konuşturur. Düşmanları bir defa daha gülünç vaziyete düşerler. Zaten bu eserin, yani Kadınlar Mektebi’nin Tenkidi’nin mühim olan taraflarından biri de hem o devir burjuvazisininin, hem de Molière’in tiyatro anlayışlarını göstermesidir...”⁽¹⁾

Sabahattin Eyüboğlu’nun 1944 yılında Türkçeye çevirdiği *Kadınlar Mektebi’nin Tenkidi*’nde Molière’in komedi anlayışını oyun kişilerinden biri olan Dorante şu sözlerle dile getirir:

(1) Orhan Veli Kanık, “Kadınlar Mektebi ve Tenkidi”, *Tercüme*, S. 38, C. 7, 19 Temmuz 1946, ss. 170-171.

“Şu kurallarınıza bayılıyorum vallahi; bunlarla cahillerin elini kolunu bağılıyorsunuz; kural diye bizi serseme çevirdiniz. İnsan sizi dinledi mi bu sanat kuralları içinden çıkılmaz birer sır haline geliyor. Oysaki bunlar sağduyunun, bu türlü eserlerden aldığımız zevki artırmak için bulunduğu birtakım basit yollardır. Bunları vaktiyle bulan sağduyu bugün de, Horatius’la Aristoteles’in yardımı olmaksızın, kolayca bulabilir. Bana kalırsa kuralların kurallı sadece hoş gitmektir. Bu amaca ulaşan bir tiyatro eseri en doğru yolu bulmuş demektir. Nasıl olur da bütün seyirciler bir eser karşısında aldanır? İnsan neden zevk alıp, neden almayacağını başkasından mı soracak?”⁽¹⁾

Görüldüğü gibi, Dorante Molière’in komedi anlayışını savunmaktadır. Uranie ve Elise de onunla aynı görüştedirler. Marki, Climene ve dönemin saygın yazarlarından Lysidas’ın *Kadınlar Mektebi* üstüne yaptıkları kısır yorumları eleştirerek tiyatro sanatının ve de komedinin işlevi üzerinde dururlar.

Uranie — Ben kendi hesabıma, bu piyeste söylenen şeylerin hiçbirini üstüme almıyorum. Bu taşlamalar insanlığın kötü taraflarına, şahıslara değil. Ne diye böyle ortaya söylenmiş sözleri kendi üstümüze alıyoruz. Böyle bir dersten sadece kendi payımızı almaya bakalım. Kendimizden bahsedildiğini sanmaya ne lüzum var? Tiyatroda sahneye çeşit çeşit gülünç tipler konur; bunları kızmadan seyretmeli. Tiyatro, bütün insanlığın aynasıdır. İçinde ille de kendimi bulacağım diye uğraşmanın manası var

(1) Molière, *Kadınlar Mektebi’nin Tenkidi*, s. 30.

mı? Ortaya atılan bir kusursa kızmak, onun kendinde olduğunu kabul etmek demektir [...] Şüphesiz tragedi, iyi yazılmışsa, güzel bir şeydir; ama komedyanın da güzellikleri var. Birinin ötekinden daha kolay olduğunu da zannetmiyorum.⁽¹⁾

Kadınlar Mektebi'nin Tenkidi ile aynı yıl, yani 1663'te yazdığı *Versailles Tuluatı* da yine Molière'in tiyatroya bakışını, komedinin ne gibi özellikler taşıması gerektiğini ve de oyunculuğa dair düşüncelerini yansıtır. Hatta, bu konular çevresinde detaylı bir resim çizer. Oyun Orhan Veli Kanık ve Azra Erhat tarafından 1944 yılında dilimize çevrilmiştir.

Bu arada, sırası gelmişken; Azra Erhat'ın 1981 yılında *Yazko Çeviri* dergisi yönetmeni Ahmet Cemal ile tercüme ve *Tercüme* dergisi üstüne yaptığı bir konuşmaya da kısaca değinmek isterim.

“Tercüme Bürosu'nda emek veren, bu emekle o günden bu güne kaç şairimiz, eleştirmenimiz, romancımız ve cümle yazarlarımıza yolu düzelden çevirmenler yararlı iş görmüşlerdir. Nesnellik içinde çalışmışlardır.”⁽²⁾

Azra Erhat ve Orhan Veli... Düşünce ve sanat dünyamızın bu iki önemli ismi özellikle Tercüme Bürosu'nun faaliyetleri kapsamında Türkçeye çevirdikleri klasik eserlerle bu dönem yapılan çalışmaları zenginleştirmişler, Hasan Âli Yücel'in sözleriyle *Hümanizma ruhunun ilk anlayış ve duyuş*

(1) Molière, *Kadınlar Mektebi'nin Tenkidi*, ss. 24-27.

(2) Ahmet Cemal, Azra Erhat, “Azra Erhat'la Konuşma”, *Yazko Çeviri 1*, Temmuz-Ağustos, 1981, ss. 174-179.

merhalesi insan varlığının en müşahhas şekilde ifadesi olan sanat eserlerinin(...)⁽¹⁾ toplumla buluşması için önemli katkılar sunmuşlardır.

Versailles Tuluatı'nda merkezde olan oyuncular, oyunculuklar ve tiyatrodur. Prova için bir türlü toparlanamayan oyuncuların aralarında geçen atışmalar, hesaplaşmalar *Versailles Tuluatı*'nın özünü oluşturur. Oyun, Saray'da tiyatro salonunda geçer. Ekipte, oyunun yazarı, yönetmeni ve oyuncusu olarak Molière de yer almaktadır. Molière, neo-klasik kuralları yadsıyan tiyatro anlayışını oyun boyunca oyuncularla yaptığı konuşmalara taşır. Sanatçının sürekli olarak komedi anlayışını, oyuncudan beklentilerini dile getirmeye çalışması, ama sözlerinin öncelikle oyuncular, sonra da Sarayın işgüzar teşrifatçıları tarafından sıklıkla kesilmesi metindeki ironik diyalog örgüsünün çatısını çatar.

Topluluğun iddialı, ünlü ve hırçın oyuncusu Mll Bejart, Molière'e yönelttiği ve bir anlamda onu kışkırtmayı amaçladığı sorularıyla *Kadınlar Mektebi* dolayısıyla sanatçının muhatap olduğu saldırıları hatırlatır. Sanatçının bu saldırıların parodisini çıkartması gerektiğini vurgular. Çünkü ancak bu şekilde kendini beğenmiş burjuva çevrelerin ve onların yarıdakçılarının önünü kesebilecektir. Böylelikle kendi tiyatro anlayışını da ortaya koyacaktır.

“Ama sizden mademki konu olarak size edilen hücumları ele almanızı istediler, niçin o Tiyatrocular Komedi'si'ni

(1) Hasan Âli Yücel'in, klasikler serisi için kaleme aldığı 1941 tarihli önsöz için bkz. Molière, *Versailles Tuluatı*, çev. Orhan Veli Kanık-Azra Erhat, Ankara, Maarif Matbaası, 1944.

yazmadınız? Hani bize vaktiyle bahsetmiştiniz. Tam sırasıydı. Nasıl işimize yarayacaktı. Mademki size sataştılar, sizin de onlara sataşmanız için yol açtılar demek. Üstelik onların size dair yazdıkları oyun bir şeye benzemedi, hâlbuki sizin yazacağınız pekâlâ güzel olabilirdi. Çünkü bir aktörü güldürücü bir rolde taklide kalkışmak onu anlatmak demek değildir. Onun hayattan aldığı karakterlerin türlü halleri için kullandığı, ister istemez kullandığı, renklerle çizgileri aynen kullanmak demektir...”⁽¹⁾

Abby Zanger *Acting as Counteracting in Molière’s The Impromptu of Versailles* (*Versailles Tuluatı’nda Karşı Oyunculuk Olarak Oyunculuk*) başlıklı makalesinde Molière’in kendisine yöneltilen eleştiri oklarının değil, “temsil” olayının incelikleri, oyunculuklar ve oyuncuların beklentileri üzerinde durduğunun altını çizmiştir. Zanger, *Versailles Tuluatı’nın* iki düzlemde geliştiğini ifade eder: İç düzlemde, bir türlü yapılamayan provalar çevresinde dönen tartışmalar söz konusudur. Dış düzlemde ise olaylar Molière’in Tiyatrosu ve Molière’in tiyatroya bakışı çevresinde dönmektedir.⁽²⁾

Oyunda dikkate değer bir husus Molière’in, kendisini aşağılamayı iş edinmiş olan dönemin ünlü ve de saygın addedilen yazarlara, oyunculara, eleştirmenlere karşı takındığı mesafeli tavidir. Hatta ekibindeki sanatçıları onu “*aptalca bir mücadele*”ye itmeye çalıştıkları için kınayacaktır da ama tabii ki belli bir noktaya kadar. Saldırıların özel alana, kişisel

(1) Molière, *Versailles Tuluatı*, ss. 8-9.

(2) Abby Zanger, “Acting as Counteracting in Molière’s *The Impromptu of Versailles*”, *Theatre Journal* 38, no. 2, 1986, ss. 180-195.

yaşama kadar uzanması asla kabul edebileceği bir şey değildir Molière'in.

“[...] *Ne eleştirilerine, ne de karşı eleştirilerine cevap filan verecek değilim. Piyeslerim hakkında ne derlerse desinler, eyvallah. Ne yaparlarsa yapsınlar. O piyesleri bizden sonra ellerine alsınlar, sahnelerine koymak için elbise gibi içini dışına çıkarsınlar, halkın hoşuna giden taraflarından, benim başarıyı getiren şartlarından canları nasıl isterse öyle faydalansınlar; hepsine razıyım. Buna ihtiyaçları vardır. Geçimlerini sağlamaya yarayacak her şeyi elimden geldiği kadar seve seve yaparım. Yeter ki kendilerine verebileceğimle yetinsinler, fazlasını istemesinler. Nezaketin de bir haddi olmalı.[...] Halkı eğlendirebilirlerse vallahi memnun olurum. Yalnız, bütün bunlardan vazgeçiyorum ama hiç olmazsa onlar da geri kalanı bana bıraksalar. Bir de, duyduğuma göre, komedilerinde bana bir takım suçlamalarda bulunuyorlarmış. Bunu yapmamak iyiliğinde bulunsunlar bari. Böyle bir işe yeltenen efendiden nezaketle bunu rica edeceğim. İşte benden alacakları cevap bundan ibaret.*”⁽¹⁾

Sonuç olarak; Aralık 1662-Ağustos 1663 tarihleri arasında oynanan *Kadınlar Mektebi* bir yandan seyircinin yoğun ilgisini görürken, öte yandan kendilerini ‘kibar’ addeden bir kesim seyirci, oyuncu ve yazar tarafından şiddetle yeriliyordu. Bu yergilere cevaben Molière birkaç ay arayla iki tek perde-lik oyun yazdı: *Kadınlar Mektebi'nin Tenkidi* ve *Versailles Tu-*

(1) Molière, *Versailles Tuluatı*, s. 62.

luatı. Bir anlamda bu iki oyun birbirini tamamlıyordu. Birbirinin devamıydı. *Kadınlar Mektebi'nin Tenkidi*'nde diyalog örgüsü Molière'in komediye dair prensipleri üzerine odaklanırken, *Versailles Tuluatı* oyunculuğa dair eleştirilerle yüzleşmesini, hesaplaşmasını içeriyordu sanatçının. İşte bu nedenle, 'Önsöz' de her iki oyundan birlikte söz etme gereğini duydum.

Voltaire'in "Fransa'nın ressamı" olarak tanımladığı Molière'in tiyatroya, komedi sanatına ve insana bakışını Remzi Kitabevi'nin *Versailles Tuluatı*'nın yeni baskısıyla bir kez daha gözlemlerken Orhan Veli Kanık ve Azra Erhat'a da selam ederim.

Notlar:

- Clark, Barrett H., *European Theoric of the Drama*, New York, Crown Publishers Inc., 1969, ss. 89-110.
- Cemal, Ahmet-Erhat, Azra, "Azra Erhat'la Konuşma", *Yazko Çeviri 1* (Temmuz-Ağustos, 1981), ss. 174-179.
- Kanık, Orhan Veli, "Kadınlar Mektebi ve Tenkidi", *Tercüme*, sayı 38, cilt 7 (19 Temmuz 1946), ss. 170-171.
- Molière, *Kadınlar Mektebi*, Çevirenler: Bedrettin Tuncel-Sabahattin Eyüboğlu, İstanbul, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2022.
- Molière, *Kadınlar Mektebi'nin Tenkidi*, Çev.: Sabahattin Eyüboğlu, İstanbul, Milli Eğitim Basımevi, 1965.
- Molière, *Versailles Tuluatı*, Çevirenler: Orhan Veli Kanık-Azra Erhat, Ankara, Maarif Matbaası, 1944.
- Özgü Melâhat, "Molière'in 300. Doğum Yıldönümü Anısına: Molière", *Tiyatro Araştırmaları Dergisi* 5, (1974), s. 6.
- Zanger, Abby, "Acting as Counteracting in Molière's The Impromptu of Versailles", *Theatre Journal* 38, no. 2 (1986), ss. 180-195.

L'IMPROMPTU
DE
VERSAILLES
COMEDIE.

Representée pour le divertissement du
Roi.

PAR J. B. P. DE MOLIERE.

A BRUSSELLES,
Chez GEORGE DE BACKER, Im-
primeur & Marchand Libraire aux
trois Mores, à la Berg-stract. 1694.

Avec Privilège du Roy.

J. M. Moreau inv. 1772.

D. Née' Sculp.

L'IMPROMPTU DE VERSAILLES.

Moliere'in bu klasik oyunu ilk kez 1944 yılında Orhan Veli Kanık ve Azra Erhat'in ortak çevirileriyle dilimize kazandırıldı. Elinizdeki kitap özgün çevirinin bazı küçük düzeltmeler ve sadeleştirmeler yapılmış halidir.

Voltaire'in "Fransa'nın ressamı" olarak nitelendirdiği Molière, 17. Yüzyılda Kral XIV. Louis'nin himayesiyle oyunlar yazıp sahnelemeye başlamıştır. Yazarın diğer eserlerinden farklı olarak, Versailles Tuluatı bir oyunun sahnelenme sürecini ele alır. İlginç bir şekilde, oyunun başkahramanı da Molière'in ta kendisidir.

Moliere, daha önceki oyunlarında özellikle komediye ilişkin ilkeler üzerinde odaklaşırken, Versailles Tuluatı'nda oyunculuğa, oyuncular arasındaki ilişkilere ve oyunla yüzleşmeye önem verecektir.

www.remzi.com.tr

ISBN 978-975-14-2154-8

9 789751 421548

KDV'den muaftr